

१२

अज्ञान ब्रजा विधि

५४

आर्य समाज

ASMA ARCHIVES

2970

अ०

९

श्रीगणेशायनमः॥ ॥अथानंतपूजाविधिर्लिख्यते॥ तत्रादौग्रंथिवं
मंत्रः॥ ॐ अनंतोसि १ ॐ पुरुषोत्तमोसि २ ॐ हृषीकोशोसि ३ ॐ
नाभोसि ४ ॐ दामोदरोसि ५ ॐ केशवोसि ६ ॐ नारायणोसि ७ ॐ मा
वोसि ८ ॐ गोविंदोसि ९ ॐ विष्णुरसि १० ॐ मधुसूदनोसि ११ ॐ त्रिविक्र
मोसि १२ ॐ वामनोसि १३ ॐ श्रीधरोसि १४ एकैकेन नाम्नैकैकग्रंथि
बंधनं कुर्यात् ॥ तत्रक्रमः कर्ता कृतस्नानः शुक्लद्विवासाः सप्तवित्र
अचिराचांतः प्राञ्जुखः कृतनित्यक्रियो नदीतीरे स्थंडिले वा अष्टदल

रामः

९

गर्भचतुर्द्वारं मंडलं विधाय तत्कण्डिकायां यवान्शालिधान्यानि नि
धाय तदुपरि निर्मलजलपूर्णां कलशस्थापयित्वा तदुपरि कुशनि
र्मितं चतुर्भुजमनंतं सहस्रशीर्षी पुरुष इति मंत्रेण स्थापयेत् ॥ ततः
कुशतिलयवजात्पादाय ॐ तत्सदिति देशकालौ स्मृत्वा मम इहै
व जन्मनि सर्वपापसंकलारिष्टक्षयपूर्वकं चतुर्विधपुरुषार्थ
सिद्ध्यर्थं समावितानि यमनसंभाविता सुकारेण संभवद्वि
द्वा नावाहनादिषोडशोपचारैरनंतनारायणपूजनमहं

अ.
२

इति संकल्पः। कुशनिर्मितानंतनारायणसमीपे सौत्रमनंतं ॐ न
नारायणायैति मंत्रेण। धृत्वा पुष्पाक्षतं समादायेन मावाहये।
नंतं शुभ्रवर्णा पीतवाससं शेषनागपरिसुप्रे योगनिशंगत॥ आव
हनमंत्रं ॐ सहस्रशीर्षी पुरुषः। आगच्छानंतदेवेश शंखचक्रगदा
धर उदकैः पूरिते कुंभे स्वासनं सफलं कुरु। एहो हि भगवन् विष्णु
लोकां नृग्रहकारक॥ यज्ञभागं गृहाणे मन्त्रमेव मधूस्तदनः। आस
नमंत्रं पुरुषः एव॥ अनंतगुणारत्नाय विश्वरूपधराय च। नमो

रामः
२

विश्वात्मदेवाय अनंताय नमो नमः। पाद्यमंत्रं एतावानस्य यथा त्वं स
र्वदेवातां त्रायसे भूर्भुवादिर्कं। तथायालयमां नित्यं त्वदंघ्रिं शृणो
गतं। अर्घ्यमंत्रं त्रिपादूर्ध्वः। आगच्छानंतदेवेश तेजो मूर्ते जगत्पते गृ
हार्णार्घ्यं मया दत्तं मनंताय नमोस्तुते। आचमनीयमंत्रः। ततो विरा
ट्। सुरासुराणामिन्द्राय क्षीराब्धिं शयनाय च। दक्षाम्नाचमनं देव अनं
ताय नमोस्तुते। स्नानमंत्रं ॐ तस्माद्यज्ञात् सर्वरुतः सद्भुतं। अनंतगु
णारत्नाय विश्वरूपधराय च। नमो महात्मने नाथ कृष्णार्नेताय ते नमः।

अ.
३

मंत्रः ॐ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः ऋचः नारायणनमस्तेस्तु नरकार्ण
र कात्रैलोक्यव्यापकानंतत्राहिमांमधुसूदन यज्ञोपवीतमंत्रः
स्मादश्वाः। दामोदरतमस्तेस्तु त्राहिमांमेव सागरात् ब्रह्मसूत्रप
दयज्ञगृहाणायरमेश्वरः चंदनमंत्रः ॐ तं यज्ञम् श्रीखण्डचंद
नंदिव्यंगंधाद्युमनोहरं विलेपनंसुरः श्रेष्ठप्रीत्यर्थं प्रतिगृह्य
ताम् पुष्पमंत्रः ॐ यत्पुरुषं माल्यादीनिसुगंधानिमाल्यादी
निचवेप्रभो० समाहृतानिपूजार्थं तवेतानिनमोस्तुते नमास्त्वनंता

रामः
३

शा

यसहस्रमूर्तयेसहस्रपादाक्षिसिरोरुवाहवे सहस्रनाम्नेपुरुषाय
यशश्चतेसहस्रकोटियुगधारिणेनमः अनंतस्त्रयेणाविभर्षि
यश्चीमनंतलक्ष्मीवरदोसितुष्टः अनंतभोगान्प्रददासिलोकेस्तु
पितृकुरुमेप्रसादं० अक्षतामंत्रः अक्षन्तमीमंदंत श्वेतान्कुंकुम
संयुक्तांनक्षतांलितंडुलान् अर्घ्यिष्यामिदेवेशप्रीत्यर्थं प्रतिगृ
ह्यतां धूपमंत्रः ॐ ब्राह्मणोऽस्य वनस्य तु द्वौ देवनानागंधै
सुसंयुतः आद्येयसर्वदेवानां धूपोयं प्रतिगृह्यताम् दीप

अ.
४

ॐ चन्द्रमा मनसः आज्यं च वह्नि संयुक्तं वर्तिसंयोजितं यतः
पंशु हाणस्त्रैलोक्यतमो नाशनमुत्तमं नैवेद्यमन्त्रः नाभ्या अ
सीत् नैवेद्यं फलपक्वान्नं गुडादिकसमन्वितं शसितमेवरं दे
हि मरत्रेहि सुभांगतिं नागवल्लीदले युक्तं कर्पूरेण च संयु
तं तं पूलं गृह्यतां देवपूगीफलसमन्वितम् नमस्कारमन्त्रः
ॐ यत्पुरुषेण अनन्तश्रीफलं भक्त्या नतोस्मि फलदं सदा
अततडोररूपेण स्यात्सतातिसमृद्धये प्रदक्षिणामन्त्रः ॐ स प्रा

रामः
४

स्यामन् सप्तद्वीपासमुद्राश्च सरितस्तस्य वेधसः व्यावृत्तिभ्रम
णं कुर्वेत्सैविश्वात्मने नमः डोरकपरिधानमन्त्रः ॥ अनन्तस
सारमहासमुद्रे मयं समभ्युद्धर वासुदेव ॥ अनन्तरूपं निवि
योजयस्व स्वन्नतरूपाय नमो नमस्ते ततः पुराणा डोरकत्राणा
मन्त्रः प्रसीद देव डोरस्थजगदानंदकारकं ममार्थवगृह्णाण द
शोतिं गच्छ गदाधर ॥ ततः क्षमापयेत् न्यूनातिरिक्तानि परि
स्फुरद्यानियानि ह कर्माणि मया कृतानि क्षम्यानि वै नानि शु

अ०
५

प्रयच्छन्मयाहितुष्टः पुनरागमाय संवत्सरकृतां पूजां संपाद्या
धिवन्मम ॥ व्रजे दानिमंतत्वं विष्णुलोकं यदृच्छया आवाहन
नजानामितजानामिविसर्जनम् संप्रपूजानजानामिक्षमस्व
परमेश्वरः ॥ अथ ज्ञेय यज्ञस्य इति मंत्रेण क्षमापनं कुर्यात् तै
वेद्याहं ब्राह्मणा यदत्वाहं स्वयं भुंजीत ॥ ततो दक्षिणां दद्यात् कु
शतिलजलसहितं दक्षिणां द्रव्यमादाय ॐ तत्सदिति देसकालौ
स्मृतवानंतनारायणापूजाप्रतिष्ठासांगता सिद्ध्यर्थं हिरण्यं सग्निदे

राम
५

अ०
६

वतं रौप्यं च द्रुदेवतं यथा नाम गोत्राय यथा नाम शर्मणे ब्राह्मणाय
दानुमहं सुस्तु ज्येत् इति दक्षिणां दद्यात् प्रतिग्रहीता ॐ स्वस्ति कौदा
दितिकामस्तुतिं पठेत् यत्कृतं तत्सुष्टं तत्सुष्टं यत्कृतं तत्स्विष्टो प्रसा
दा ब्राह्मणा वचनात् सर्वपरिपूर्णं मस्तु कायेन वाचा मनसेन्द्रिया वा
बुद्ध्यात्मना वा प्रकृतिस्वभावा ॥ करोमि यद्यत्सकलं परस्मै नारायणाय
तिसमर्पयामि ॥ १ ॥ ॥ इति श्री अनंतनारायण षोडशमुक्तिपूजा
विधिः समाप्तः ॥ ॥ इति संवत् १८८९ भाद्रपद ८ रोज ५ शुभम् ॥

राम
६

48

श्री गुरुकुल ARCHIVES	2970	
--------------------------	------	--